

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.I.20.422/2018/7. szám

A Debreceni Ítéltábla a N-né M. V. pártfogó ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - az alperes neve (címe, ügyintéző: B-né dr. V. H.) I. rendű alperes ellen ingó kiadása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.21.421/2016/48. számú, 56. sorszám alatt kijavított ítélete ellen a felperes részéről személyesen 50. sorszám alatt előterjesztett, jogi képviselője útján Pf. 6. sorszám alatt kiegészített fellebbezése folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t:

Az ítéltábla helybenhagyja az elsőfokú bíróság ítéletét.

Megállapítja, hogy az állam viseli a felperes pártfogó ügyvédjének díját és a le nem rótt 48 000 (negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s

A Miskolci Járási Ügyészség (a továbbiakban: ügyészség) 2013. évben megkereséssel élt a Debreceni Ítéltábla felé, amelyben arra hivatkozott, hogy az I. rendű alperes 2013. augusztus 26. napján a felperest érintő megkeresést terjesztett elő.

A felperes többször módosított kereseti kérelmében arra kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy biztosítson betekintést a 33.035/2013. OBH számú ügy irataiba és adjon másolatot az iratokból. Hivatkozása szerint az iratok a gondnokság alá helyezési ügyével állnak kapcsolatba. Leszögezte, hogy keresete nem az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Info tv.) 22. §-ának (1) bekezdésén alapul.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Álláspontja szerint a kereset nem vezethet eredményre a felperes hiányos nyilatkozatai mellett.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletével elutasította a keresetet. Megállapította, hogy az állam terhén marad 36 000 Ft eljárási illeték.

Az ítélet indokolásában idézte a jogalap nélküli birtoklásnak a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:9. §-ának (1) bekezdésében, továbbá a bizonyítékok rendelkezésre bocsátásának a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 3. §-ának (3) és 164. §-ának (1) bekezdéseiben rögzített szabályait.

Kitért arra, hogy a felperes a 33.035/2013. OBH számú iratanyag másolatának kiadását kérte, de a bíróság többszöri felhívására sem jelölte meg, hogy az iratok milyen információkat hordoznak, illetőleg az iratok kiadására mely védendő jogi érdeke szempontjából van szüksége.

Idézte az 1952. évi Pp. 121. §-a (1) bekezdésének c) pontját, amely szerint a keresetlevélben meg kellett volna jelölni az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával, mivel azonban e hiányosság miatt már nem volt lehetőség a per megszüntetésére, a bíróság érdemben bírálta el a felperes hiányos keresetét. Mivel a perindításhoz fűződő jogi érdek fennállását minden ügyben egyedileg kell megvizsgálni (BH2009.206.), elutasította a keresetet a Ptk. 5:9. §-ának (1) bekezdése alapján.

A költségmentesség bírósági eljárásban való alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján állapította meg, hogy a felperes teljes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett illeték az állam terhén marad.

A felperes élt fellebbezéssel az elsőfokú ítélet ellen (utalva az elutasított keresetre, költségeire és az indokolásra is). Elsődlegesen kérte az ítélet megváltoztatását akként, hogy a bíróság adjon helyt a keresetnek, és kötelezze az I. rendű alperest, hogy biztosítson betekintést a 33.035/2013. OBH számú ügy irataiba és adjon másolatot az iratokból. Másodlagosan kérte az ítélet hatályon kívül helyezését és a bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását. Kérte az ítélet indokolásának módosítását, kiegészítését, továbbá költségeinek megtérítését is: az elsőfokú eljárásban 1670 Ft (posta, nyomtatás, másolás, telefon) költséget, a fellebbezéssel ügyvédi munkadíjat és további 560 Ft (nyomtatás, másolás, telefon) költséget jelölt meg. Hivatkozása szerint az elsőfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) bekezdését, mivel nem kapott megfelelő tájékoztatást a bizonyításra szoruló tényekről. Megsértette az 1952. évi Pp. 221. §-ának (1) bekezdését is, hiányos, nem megfelelő az ismertetés, a bíróság nem tett eleget indokolási kötelezettségének azzal összefüggésben, hogy miért nem vette figyelembe hivatkozásait, miért nem teljesítette bizonyítási indítványát. Az elsőfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 206. §-ának (1) bekezdését is, megalapozatlan következtetést vont le, az értékelés kirívóan okszerűtlen. Az ítélet téves jogi állásponton alapul. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta ki az ügyet. A kereset elutasítása nem fogadható el a Ptk. 5:9. §-ára hivatkozással. Az ítéletben nem megfelelő a kereset ismertetése, mivel arra kérte kötelezni az I. rendű alperest, hogy a 33.035/2013. OBH számú ügy irataiba betekintést biztosítson és adjon másolatot az iratokból (1952. évi Pp. 221. §-ának (1) bekezdésének megsértése). A bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 3. §-ának (2) bekezdését is, nincs jogcímhez kötöttség. Megsértette az 1952. évi Pp. 3. §-ának (1) bekezdését, nem értékelte megfelelően, hogy jogi érdeke igazolt. Az ítélet nem tartalmazza, hogy a személyére vonatkozó iratok megismerését kérte biztosítani. A 2018. január 5-i beadványában megjelölte, hogy az ügy tárgya gondnokság alá helyezés. A beadványhoz mellékelte az ügyészség P.M.5102/2013/2-I. számú levelét, amely hivatkozik az I. rendű alperes 33.035/2013. OBH számú iratára, az elsőfokú bíróság azonban nem vette figyelembe ezeket, valamint nem indokolta meg, miért nem. A beadványban az 1952. évi Pp. 190. §-ának (2) bekezdésére hivatkozással kérte az I. rendű alperes kötelezését a 33.035/2013. számú iratok csatolására. Az ítélet nem tartalmazza ezt, de annak indokait

sem, hogy miért nem teljesítette a bizonyítási indítványt, miért nem kötelezte az I. rendű alperest az irat bemutatására, ami az 1952. évi Pp. 221. §-a (1) bekezdésének megsértése. Nem fogadható el, hogy az alperes nem nyilatkozott a 2017. október 20-i jegyzőkönyvben lévő felhívásban foglaltakra. Az elsőfokú bíróság megsértette az 1952. évi Pp. 206. §-ának (2) bekezdését, az ítélet nem tartalmaz indokolást, hogy a bíróság miként értékelte, hogy az I. rendű alperes nem válaszolt a feltett kérdésekre. A felperes utalt továbbá költségmentességére is.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását. Hivatkozása szerint a felperes a bíróság többszöri felhívása ellenére sem terjesztett elő megfelelő keresetet: nem jelölte meg, hogy a kiadni kért iratok milyen információt hordoznak, nem jelölte meg jogi érdekelttségét, de a kereset alapjául szolgáló jogszabályi rendelkezést sem. Az ilyen kereset nem teljesíthető, ezért az elsőfokú bíróság jogszerűen utasította el a keresetet, döntését pedig megfelelően megindokolta. Az elsőfokú bíróság nem sértette meg az 1952. évi Pp. 3. §-ának (3) és 206. §-ának (1) bekezdéseit sem. E rendelkezések a bizonyítási eljáráshoz kapcsolódnak, a felperes azonban tényállítási kötelezettségét sem teljesítette, az elsőfokú bíróság ezért nem volt abban a helyzetben, hogy bizonyítási eljárást folytasson le a kereset megalapozottságának vizsgálatára. Így nem kellett tájékoztatni a feleket a bizonyítandó tényekről sem, illetőleg az elsőfokú bíróság nyilatkozatok, bizonyítékok hiányában nem tudta mérlegelni a bizonyítás eredményét sem.

A fellebbezés alaptalan.

Az ítéletábra az 1952. évi Pp. 256/A. §-a (1) bekezdésének f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta a fellebbezést.

Az ítéletábra annyiban osztotta a fellebbezést, hogy a tényállás kiegészítésre szorult a felperes által 38/F/1. sorszám alatt becsatolt - részben kitakart - ügyészégi megkeresésből ismert tényállási elemekkel. Egyebekben az elsőfokú bíróság feltárta a tényállást a felek nyilatkozatai és indítványai által behatárolt lehetséges mértékben, és érdemben helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a kereset megalapozatlan. Az ítéletábra azonban kiegészíti és pontosítja az ezzel összefüggésben kifejtett indokokat.

A felek iratellenesen utaltak arra, hogy az elsőfokú bíróság nem adott tájékoztatást a bizonyítási kötelezettségről. Az elsőfokú bíróság az ismert - rendkívül hiányos - nyilatkozatok mentén kellő irányú és mélységű tájékoztatást nyújtott a felek bizonyítási kötelezettségéről (33. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzés).

Tény, hogy az elsőfokú ítélet indokolása nem tartalmazza az 1952. évi Pp. 221. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak megfelelően, hogy az elsőfokú bíróság miért nem teljesítette a felperes azon bizonyítási indítványát, amely szerint az iratok becsatolására kérte kötelezni az I. rendű alperest. Ennek oka, hogy e bizonyítási indítvány tartalmilag megegyezik a kereseti kérelemmel, és teljesítése esetén az elsőfokú bíróság nem egy fellebbezhető ítélettel, hanem egy nem fellebbezhető pervezető végzéssel hozott volna a kereseti kérelemnek megfelelő határozatot. Ezért a kereset elutasításának - nagyobb részben helyes - indokai is egybeesnek a bizonyítási indítvány mellőzésének okaival.

A felperes ezzel összefüggésben alaptalanul hivatkozott arra is, hogy az I. rendű alperes nem nyilatkozott a 2017. október 20-i jegyzőkönyvben rögzített felhívásra (28. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzés). Az I. rendű alperes ugyanis (helytállóan) azzal érvelt a 30. és 31. sorszámú beadványaiban, hogy a felek tényállításainak kell megelőznie a bizonyítási eljárást, az elsőfokú bíróság pedig - a fellebbezésben foglaltaktól eltérően - értékelte és osztotta az I. rendű alperes jogi érvelését (ítélet 2. oldalának 8. és 9. bekezdései).

Az ítélet tábla a teljesség kedvéért rögzíti, hogy a fellebbezésben hivatkozott, az 1952. évi Pp. 190. §-ának (2) bekezdése szerint a bíróság a bizonyító fél kérelmére az ellenfelet kötelezheti a birtokában levő olyan okirat bemutatására, amelyet a polgári jog szabályai szerint egyébként is köteles kiadni vagy bemutatni. Ilyen kötelezettség az ellenfelet különösen akkor terheli, ha az okiratot a bizonyító fél érdekében állították ki, vagy az reá vonatkozó jogviszonyt tanúsít, vagy ilyen jogviszonnyal kapcsolatos tárgyalásra vonatkozik.

Ez pedig azt jelenti, hogy ez alapján is szükség lett volna legalább annak valószínűsítésére, hogy az I. rendű alperes a polgári jog szabályai szerint köteles kiadni vagy bemutatni az adott iratot. Az elsőfokú ítélet érdemben helyes indokai szerint ugyanakkor nem állt fenn olyan polgári jogi jogviszony a felperes és az I. rendű alperes között, amely alapján az I. rendű alperes ilyen irat kiadására kötelezhető lenne.

A felperes azt is alaptalanul sérelmezte ezzel összefüggésben, hogy az elsőfokú bíróság megsértette a bizonyítás eredményének mérlegelésével összefüggő szabályokat. Önmagában nem jelenti a kereset megalapozottságát, hogy az elsőfokú bíróság alkalmasnak találta a keresetlevelet a tárgyalás kitűzésére. A felperes ugyan megjelölte, hogy azért kérte az irat kiadását (illetőleg az iratba való betekintést), mert abban a gondnokság alá helyezési perével összefüggő levelezés folyt az I. rendű alperes és az ügyész között, azonban nem hagyható figyelmen kívül, hogy a felperes kifejezetten akként nyilatkozott, hogy kereseti kérelme nem az Infotv. 22. §-án alapul. A bíróság amennyiben (főszabályszerűen) jogcímhez nem is kötött, ahhoz igen, hogy a felperes kifejezetten mely jogcímen nem kéri a kereset elbírálását. Ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság, amikor további felperesi nyilatkozat hiányában polgári jogi jogvitának tekintette a pert, és az irat kiadását (abba való betekintést) dologi jogi alapon bírálta el, és ennek megfelelően mérlegelte a bizonyítás eredményét.

A fellebbezés annyiban alapos volt e tekintetben, hogy a kereset polgári jogi szempontból figyelembe vehető tartalma nem arra irányult, hogy az I. rendű alperes jogalap nélküli birtokosként nem birtokolhatja a kereset tárgyát képező iratot (Ptk. 5:9. §-ának (1) bekezdése), hanem arra, hogy a birtoklás megilleti-e a felperest is (Ptk. 5:1. §-ának (1) bekezdése). Ezen indokolásbeli módosítás mellett is megállapítható azonban, hogy a felperes nem bizonyította „érvényesíthető joga” fennállását (33. sorszámú jegyzőkönyvbe foglalt végzésben közölt bizonyítási kötelezettség).

Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy a felperes keresete más aspektusból az I. rendű alperes mint hivatali szervezet iratkezelésével összefüggő igényt jelenít meg. A felperes pedig a most dologi jogi alapon elbírált kereset ellenére sincs elzárva attól, hogy közvetlenül forduljon az I. rendű alpereshez mint hivatali szervezethez, és a rá vonatkozó

szabályok szerint elbírálnak módon is kezdeményezze az iratokba való betekintést, abból másolat kiadását.

A fellebbezés annyiban alapos, hogy az elsőfokú ítélet nem rögzítette teljes körűen a kereseti kérelmet, hiszen a felperes az irat kiadása mellett kérte az iratokba való betekintés biztosítását is. Az elsőfokú bíróság azonban ezzel egyrészt nem követett el az ügy érdemét érintő eljárási szabálysértést, mivel az irat kiadása mint többen a kevesebb magában foglalja az iratba való betekintést, az elsőfokú bíróság pedig elutasította a teljes keresetet, másrészt az ítélet e tekintetben pontosította az elsőfokú ítéletet, és a ténylegesen előterjesztettnek megfelelően rögzítette a kereseti kérelmet a jelen ítéletben.

A kifejtett okokra tekintettel az ítélet az elsőfokú ítélet indokolását részben kiegészítve, részben megváltoztatva helybenhagyta az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét az 1952. évi Pp. 253. §-ának (2) bekezdése alapján.

Az I. rendű alperes pernyertes lett, azonban másodfokú perkölsége nem keletkezett, ezért arról nem kellett rendelkezni.

Az állam viseli a felperes teljes személyes költségmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési illetéket a Kmr. 13. §-ának (1) bekezdése és 14. §-a alapján, míg a pártfogó ügyvéd díjával kapcsolatos megállapítás az 1952. évi Pp. 87. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Debrecen, 2018. december 6.

Dr. Bakó Pál s.k. a tanács elnöke, Dr. Árok Krisztián s.k. előadó bíró, Dr. Molnár Tibor Tamás s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő